

Var d.o.o., Panonska 23, 9250 Gornja Radgona

SI39061574

Priročnik kakovosti za dobavitelje

Izdal:
Skrbnik poslovnika kakovosti

VAR
VALID

Potrdil:
Direktor

KAZALO

1	Uvod.....	3
1.1	Področje uporabe	3
1.2	Pomen	3
1.3	Referenčni dokumenti in pomen izrazov	3
2	Cilji vodenja kakovosti.....	4
3	Sistem vodenja kakovosti.....	4
4	Načrtovanje kakovosti.....	4
4.1	APQP	4
4.2	Vzorčenje	5
4.3	SPC	6
4.4	FMEA	6
4.5	MSA.....	6
4.6	Posebne karakteristike	7
5	Upravljanje sprememb	7
6	Obvladovanje neskladnosti	8
7	Spremljanje Dobaviteljev	10
8	Eskalacije do dobavitelja.....	10
9	Presoje	12
10	Rekvalifikacije.....	12
11	Obvladovanje dokumentacije	13
12	Izpolnjevanje naročil	13
13	Embaliranje in označevanje dobav	14
14	Delegirani materiali/dobavitelji.....	14

1 Uvod

1.1 Področje uporabe

V »Priročniku kakovosti za dobavitelje« so upoštevane definicije iz »Splošno nabavnih pogojev« ter spodaj podane definicije.

1.2 Pomen

Osnovni namen kakovosti naročnika je zadovoljitev zahtev naročnikovega kupca. Vse večje zahteve naročnikovih kupcev in pričakovanj postavljajo pred naročnika vse višjo zahtevo po visoki kakovosti izdelkov in storitev. Ker je kakovost izdelkov in storitev naročnika v veliki meri odvisna od kakovosti nabavljenih izdelkov in storitev, želimo vzpostaviti in razvijati dolgoročne povezave z dobavitelji in tako poskrbeti, da tudi dobavitelji skrbijo za nenehno izboljševanje kakovosti.

Pogoja za doseganje zahtevane kakovosti, zanesljivosti in konkurenčnosti izdelkov in storitev, sta vzpostavljen in obvladovan sistem kakovosti ter nenehne izboljšave. Slednje pa zahteva vzajemen partnerski odnos med naročnikom in dobaviteljem.

1.3 Referenčni dokumenti in pomen izrazov

Referenčni dokumenti:

- ISO 9001,
- IATF 16949,
- VDA 6.1,
- VDA 6.3,
- VDA 6.5,
- VDA 2,
- Zahteve odjemalcev.

Pomen izrazov:

- APQP - Napredno planiranje kakovosti izdelka
- FMEA - Analiza možnih napak in njihovih posledic
- PSW - Jamstvo za predstavljeni izdelek
- PPAP - Potrditve prvih vzorcev za sprostitev proizvodnje
- SPC - Statistični nadzor procesa
- R&R - Ponovljivost in primerljivost
- 8D - 8 korakov reševanja problemov
- EOP - Konec serijske proizvodnje
- MSA - Analiza merilnih sistemov
- VDA- Nemška zveza avtomobilske industrije

2 Cilji vodenja kakovosti

Kot naš dobavitelj ste odgovorni za kakovost dobavljenih izdelkov in storitev. Namen tega priročnika je definirati osnovne zahteve naročnika do dobaviteljev na področju kakovosti in s tem dolgoročno zagotoviti:

- doseganje visoke ravni kakovosti izdelkov in storitev,
- transparentno komuniciranje,
- ustvarjanje pogojev za nenehno izboljševanje učinkovitosti in uspešnosti celotne dobaviteljske verige.

Naročnik v ospredje načrtovanja in zagotavljanja kakovosti izdelkov in storitev postavlja preventivni pristop in filozofijo nenehnih izboljšav. Naročnik filozofijo nenehnih izboljšav zahteva tudi od svojih dobaviteljev, ki se morajo osredotočati predvsem na:

- »0 napak« na področju kakovosti,
- zagotavljanje ustreznih dobav,
- nenehno izboljševanje izdelkov in storitev ter procesov.

Ta priročnik v nobeni točki ne zmanjšuje zahtev zakonskih predpisov ali specifičnih zahtev naročnikovega kupca, ki so obvezujoče tako za naročnika, kot za celotno dobaviteljsko verigo.

3 Sistem vodenja kakovosti

Od dobavitelja je zahtevano, da ima vzpostavljen in vzdrževan sistem kakovosti ISO 9001, in da dobavitelj to dokazuje z veljavnim certifikatom. Želja naročnika je, da se dobavitelj razvija in pridobi standard IATF 16949, v kolikor je to mogoče.

Učinkovitost sistema vodenja kakovosti se dokazuje:

- s stalnimi in dokazljivimi izboljšavami Izdelkov in Storitev ter procesov,
- z rezultati dobavljenih izdelkov in storitev (PPM, število reklamacij, stroški reklamacije),
- s pravočasnostjo dobav,
- z učinkovito uvedbo korektivnih ukrepov,
- z uspešno komunikacijo na vseh nivojih,
- z izpolnjevanjem ciljev posameznih projektov (terminsko, kakovostno in stroškovno).

4 Načrtovanje kakovosti

4.1 APQP

Dobavitelj mora pri osvajanju novih izdelkov in storitev upoštevati zahteve metodologije APQP oz. po dogovoru ostale zahteve definirane s strani naročnika. Dobavitelj mora imeti

zagotovljeno strokovno osebo, ki je usposobljena za pripravo dokumentacije in izvedbo aktivnosti skladno z zahtevami avtomobilske industrije (APQP, PPAP, MSA, SPC, FMEA ali ekvivalente po VDA). Vsi povezani stroški morajo biti vključeni v ceni izdelkov in storitev.

4.2 Vzorčenje

Dobavitelj mora naročniku pred začetkom serijske proizvodnje dostaviti vzorčenje z vsebino, kot navedeno v nadaljevanju. Slednja se razlikuje glede na skupino izdelkov in storitev. Referenčni standard za vzorčenje je aktualni standard VDA 2.

V primeru platin (laserski razrez) dodatno veljajo zahteve v navodilu NZD-82, razen če drugače dogovorjeno.

Naročnik izdelke in storitve deli v naslednje skupine:

Izdelki in storitve	Stopnja	Definicija
Material (surovine)	0	Pločevine (koluti, plošče...)
Dokupni material (drobni material za varjenje, vtiskovanje...)	1	Standardni material
	2	Nestandardni material
Kompleksni elementi	2	Element narejen po specifikacijah načrta
Kooperacija	2	površinska zaščita, obdelava površin, termična obdelava, plastificiranje...

Stopnje so določene v dokumentu OB-185, kjer je določeno kaj je potrebno za vzorčenje izdelka ter reference s VDA 2 in AIAG PPPAP standardom.

V primeru specifičnega projekta dobavitelj prejme izpolnjen OB-185 z določenimi specifične zahtevami, ali v primeru kompleksnega izdelka lahko VAR zahteva vzorčenje s stopnjo 3. Te informacije dobavitelj pridobi v fazi povpraševanja s strani podjetja VAR.

Dobavitelj mora začetne vzorce (5 kos) označiti kot "začetni vzorci" na vseh dobavnih dokumentih in embalaži. Celotno dokumentacijo začetnih vzorcev mora dobavitelj poslati po elektronski pošti na naslov: merilnica@var.si, razen če drugače dogovorjeno v naročilu.

Naročnik se zaveže, da opravi potrditev v 14 dneh od prejema vse potrebne dokumentacije. Naročnik javi dobavitelju status:

- sprejeto (Approved),
- zavrjeno (Rejected),
  - o V primeru zavrjenega vzorčenja mora dobavitelj v roku 5-ih delovnih dni poslati akcijski in terminski plan za ponovno vzorčenje.
- pogojno sprejeto (Conditionally approved).
  - o V primeru pogojnega sprejema naročnik določi veljavnost pogojnega sprejema in dobavitelj mora sprejeti ukrepe, da se izdelek/ storitev ponovno vzorči in pridobi stalna potrditev s strani naročnika.

Vse nastale stroške zaradi dodatnega vzorčenja krije dobavitelj. Vse stroške, povezane zaradi zamud projekta na strani naročnika ali naročnikovega kupca, krije dobavitelj.

4.3 SPC

Za obvladovanje procesov se uporablja različne statistične metode (Statistical Process Control) kot npr.: vzorčenja, kontrolne karte, izračun sposobnosti procesov Ppk, Cpk, sposobnost merilno preizkuševalne opreme ipd. Pred uporabo posamezne metode je potrebno opredeliti velikost vzorca v skladu z VDA standardom oz. PPAP.

V kolikor ni drugače zahtevano, se smatra, da je sposobnost procesa dokazana in zagotavlja ustrežno kakovost v naslednjih primerih:

Karakteristika	Vzorčenje	Serijska proizvodnja
Varnostna in regulativna	Ppk ≥ 2.00	Cpk ≥ 1.67
Pomembna karakteristika	Ppk ≥ 1.67	Cpk ≥ 1.33

4.4 FMEA

FMEA - Failure Mode and Effect Analysis je analitična metoda preventivnega značaja, ki preprečuje nastanek potencialnih napak še preden se te sploh pojavijo. Metoda omogoča zgodnje odkrivanje napak, zmanjšanje stroškov pri odkrivanju napak in zmanjšanje rizika zaradi napak. Dobavitelj je dolžan izvesti oceno tveganj po omenjeni metodi ali po ustrezni alternativni metodi v primeru: razvoja novih procesov, spremenjenih procesih, odstopanjih od načrtovane kakovosti in rednih izboljšavah kakovosti.

Zahteve za različne materiale je vidno glede na stopnjo vzorčenja (tabela v poglavju 4.2) in v dokumentu OB-185.

4.5 MSA

MSA (Measurement Systems Analysis) je ocenitev kakovosti obstoječega merilnega sistema, ki odločilno vpliva na obvladovanje parametrov procesov in karakteristik Izdelkov in Storitvev. Dobavitelj mora ocenitev izvesti za analizo naslednjih merilnih sistemov:

- Variabilnega merilnega sistema (variabilne karakteristike so vse tiste, katerih vrednost se lahko izrazi numerično) – vključujoč, vendar ne omejeno na pomična merila, mikrometre, merilne urice, višinomer.
- Atributivnega merilnega sistem (atributivne oz. opisne karakteristike) – vključujoč, vendar ne omejeno na kalibre, kontrolne priprave GRE - NE GRE.
- Kompleksnega merilnega sistema (merilni sistemi pri katerih ni mogoče večkrat pomeriti istega kosa - porušitveni in neponovljivi merilni sistemi).

	Priročnik kakovosti za dobavitelje	NZD-87, Izdaja 5
		Datum: 03.12.2021
		Stran: 7/14

4.6 Posebne karakteristike

Z namenom, da bi izpolnili visoke pravne in regulativne zahteve (npr. v zvezi z odgovornostjo za izdelke in storitve), kot tudi neprestano večje zahteve naročnikovih kupcev, je naročnik dolžan posebno pozornost nameniti specifikaciji, izvajanju in preverjanju posebnih karakteristik. Neupoštevanje določenih in dogovorjenih zahtev lahko privede do znatnih posledic kot so odpoklic s trga, storitev kampanj, zamenjave neustreznih izdelkov in storitev ter prepovedi prodaje, kar lahko povzroči izgubo ugleda in naročil.

Za vse funkcije označene s posebno karakteristiko, je potrebno dokumentiranje vseh podatkov, merilnih vrednosti in dokumentov, skladno z zadnji veljavnim VDA standardom.

Posebne karakteristike so lahko:

- varnostne karakteristike - so vse karakteristike proizvoda ali proizvodnega procesa, katerih neskladnost z zahtevami vpliva na varnost končnega uporabnika vozila ali pomenijo nevarnost za okolico. Izdelki z varnostnimi karakteristikami so na splošno komponente vozila, ki imajo aktivno ali pasivno vlogo pri varnosti vozila (npr. zavore, sistem krmiljena...).
- regulativne karakteristike - so vse karakteristike proizvoda ali proizvodnega procesa, ki morajo biti izpolnjene za zagotavljanje skladnosti z veljavno regulativo.
- pomembne karakteristike - so vse tiste karakteristike proizvoda ali proizvodnega procesa, ki morajo biti izpolnjene za zagotavljanje funkcionalnosti, primernosti delovanja ali nadaljnjega procesiranja proizvoda.
- ostale karakteristike - so tiste karakteristike proizvoda ali proizvodnega procesa, ki jih želimo informativno označiti za lažje in učinkovitejše načrtovanje opreme, proizvoda, proizvodnega procesa in procesa merjenja.

Te karakteristike so definirane v tehnični dokumentaciji in so posebej označene. Dobavitelj je dolžan posebne karakteristike skladno s potrjenim planom obvladovanja obvladovati in nadzorovati ter minimalno 15 let po zaključku proizvodnje (EOP) hraniti zapise o posebnih karakteristikah.

Vsi poddobavitelji morajo biti odobreni in so prav tako dolžni izvajati enake postopke v zvezi z dokumentacijo, kot neposredni dobavitelj naročniku.

5 Upravljanje sprememb

Nobena sprememba v procesu in/ali na izdelku in storitvi dobavitelja ter v njegovi dobaviteljski verigi, ne sme biti izvedena brez odobritve naročnika. Dobavitelj mora zagotoviti zadosten in pravočasen obseg informacij, da se lahko obdelajo vse potrebne aktivnosti (vgradnja vzorcev, naročnikovi vzorci za naročnikovega kupca, potrjevanje, dolgotrajno testiranje in odobritev naročnikovega kupca). V primeru sprememb na izdelkih in storitvah je splošna zahteva, da so prve dostave posebej označene v skladu z zahtevami naročnika.

	Priročnik kakovosti za dobavitelje	NZD-87, Izdaja 5
		Datum: 03.12.2021
		Stran: 8/14

Dobavitelj je dolžan hraniti in po potrebi predstaviti zgodovino sprememb na izdelku in storitvi ali procesu. Ob vsaki spremembi je dobavitelj dolžan na osnovi dogovora z naročnikom o nivoju zahtevanega vzorčenja (glej točko 4.2 tega dokumenta), posodobiti dokumentacijo in jo predstaviti naročniku.

Sprememba izdelka in storitve in/ali procesa je lahko sproščena v serijsko proizvodnjo le po potrditvi vzorčene dokumentacije s strani Naročnika. Dodatni stroški povezani s postopkom ponovne odobritve, ki je predmet zahteve dobavitelja, bodo zaračunani dobavitelju.

Dobavitelj je odgovoren za razvoj svojih dobaviteljev najmanj v obsegu zahtev v tem dokumentu. Če namerava dobavitelj zamenjati svojega dobavitelja, je dolžan pridobiti odobritev naročnika, ki si pridržuje pravico presojanja in sproščanja poddobaviteljev. Vsaka zamenjava dobavitelja, lokacije ali opreme pomeni ponovno potrjevanje izdelkov in storitev ter procesa.

Če dobavitelj odkrije odstopanja na lastnostih ali zanesljivosti izdelkov in storitev v zvezi z dogovorjenimi zahtevami, je dolžan takoj obvestiti naročnika ter pristopiti k odpravi neskladnosti skladno z zahtevami tega dokumenta. Dokler korektivni ukrepi niso implementirani in potrjeni, lahko naročnik zahteva posebne ukrepe (npr. višjo raven testiranja, 100% teste, dodatne delovne/procesne korake), za ustrežno obdobje. V omenjenem primeru je za nastale stroške odgovoren dobavitelj.

6 Obvladovanje neskladnosti

Takoj po prejemu izdelkov in storitev, naročnik opravi vzorčno vhodno kontrolo, ki zajema preverjanje:

- identifikacije izdelkov in storitev,
- dobavljenih količin,
- pošiljke glede morebitnih očitnih poškodb embalaže ter izdelkov in storitev,
- A-test materialov,
- posebnih karakteristik izdelkov in storitev.

Če pri vhodni kontroli naročnik odkrije napako na dobavljenem izdelku in storitvi, se takoj obvesti dobavitelja preko uradne reklamacije. Za morebitne neodkrite napake, zaradi vzorčne kontrole, ki so ugotovljene naknadno v skladu z okoliščinami običajnih poslovnih postopkov, se dobavitelja obvesti po odkritju napake. Če je napaka odkrita po vhodni kontroli znotraj naročnikovega procesa ali pri naročnikovem kupcu, to v nobeni točki ne zmanjšuje odgovornosti dobavitelja za ustrežno logistično in kakovostno dobavljene izdelke in storitve.

Reklamacija pomeni vsako ugotovljeno logistično in/ali kakovostno odstopanje od definiranih zahtev. Dobavitelj je po prejetju reklamacije dolžan sprožiti korektivne ukrepe, ki bodo preprečevali ponovitev, ublažili posledice in zagotovili nemoteno oskrbo. Takojšnje ukrepe mora dostaviti v 24 urah po prejetju reklamacije. Nadaljnji ukrepi (8D) morajo biti predstavljeni v 10-ih delovnih dnevih, v kolikor ni drugače dogovorjeno.

	Priročnik kakovosti za dobavitelje	NZD-87, Izdaja 5
		Datum: 03.12.2021
		Stran: 9/14

Izdelki in storitve	Definicija	Zahteve
Material (surovine)	Pločevine (koluti, plošče...)	- Takojšnji ukrepi - Dobropis
Dokupni material (drobni material za varjenje, vtiskovanje...)	Standardni material	- Takojšnji ukrepi - Dobropis
	Nestandardni material	- 8D poročilo - uporaba metod za iskanje vzrokov (5xZakaj, ribja kost...)
Kompleksni elementi	Element narejen po specifikacijah načrta	- 8D poročilo - uporaba metod za iskanje vzrokov (5xZakaj, ribja kost...)
Kooperacije	površinska zaščita, obdelava površin, termična obdelava, plastificiranje...	- 8D poročilo - uporaba metod za iskanje vzrokov (5xZakaj, ribja kost...)

Reklamacija mora biti zaprta v 30 delovnih dneh. Dobavitelj mora zagotoviti timski pristop k reševanju problemov.

Dobavitelj lahko v posameznih primerih tudi pisno zaprosi za sprostitev izdelkov in storitev pod posebnimi pogoji, kar se nato uskladi z ustreznimi službami naročnika, ki lahko pisnoodobrijo sprostitev pod posebnimi pogoji.

Dobavitelj prevzema popolno odgovornost za vse nastale stroške, ki so posledica ugotovljene neskladnosti pri naročniku ali naročnikovemu kupcu, za katero je vzrok pri dobavitelju.

Za vse stroške, ki so povezani z izdajo reklamacije se zaračuna:

1. obdelava reklamacije:	150 EUR/reklamacijo *
2. sortiranje:	25 EUR/h
3. stroški meritev s 3D merilnim strojem:	50 EUR/h
4. transport reklamiranih izdelkov k dobavitelju:	glede na dejanske stroške
5. sestanek pri kupcu/dobavitelju:	40 EUR/h
6. dnevnic Slovenija:	po veljavni zakonodaji
7. dnevnic tujina:	po veljavni zakonodaji
8. stroški bivanja:	glede na dejanske stroške
9. stroški dodatnega dela delovnih centrov:	se zaračunajo kot nadurno delo
12. ostali stroški:	glede na dejanske ostale stroške

* Vsi stroški nastali s strani kupca se direktno prenesejo na dobavitelja.

V kolikor je potrebno delo izven delovnega časa, da se prepreči zaustavitev linije pri kupcu, si naročnik pridržuje pravico do povišanje osnovne zgornjega cenika na podlogi večjih stroškov (popoldansko, nočno, sobotno ali nedeljsko delo...).

	Priročnik kakovosti za dobavitelje	NZD-87, Izdaja 5
		Datum: 03.12.2021
		Stran: 10/14

7 Spremljanje Dobaviteljev

Naročnik spremlja in ocenjuje dobavitelje na letni ravni na podlagi doseganja naslednjih rezultatov:

- PPM,
- zastojev zaradi napake dobavitelja pri naročnikovem kupcu,
- točnost dobav,
- število izrednih prevozov (naročnik Var),
- dodatne informacije naročnikovega kupca: posebna obvestila kupca glede kakovosti in dobav,
- dodatne informacije naročnikovega kupca: zavrnitve prodajalcev, garancije, ukrepi na terenu in odpoklici,
- število ponavljajočih reklamacij,
- odzivnost na reklamacije,
- konkurenčnost.

Naš cilj so dobave z 0 PPM. Ampak minimalno zahtevamo:

- za materiale (surovine): 500ppm in
- za vse proizvode in kooperacije: 25ppm.

Naročnik letno preverja tudi veljavnosti certifikatov standardov ISO 9001, IATF 16949 in ISO14000.

Dobavitelje razvrščamo glede na število točk v: A, B in C ter D rang.

- V primeru ocene A in B ni potrebnih dodatnih ukrepov s strani dobavitelja.
- V primeru ocene C so potrebni ukrepi za izboljšanje, ki jih mora dobavitelj poslati vodji nabave v roku 14 dni od prejema ocene dobavitelja. V primeru, da dobavitelj ne pošlje kljub večkratnem opominjanju dobavitelja plan ukrepov za izboljšanje se spelje postopek eskalacije (8).
- V primer ocene D je potrebno speljati eskalacijski postopek za dobavitelje (8).

8 Eskalacije do dobavitelja

Z namenom učinkovitega reševanja problemov in zagotavljanja ustrežne kakovosti ter varnosti naročnikovega kupca je opredeljen v nadaljevanju opisan eskalacijski process.

8.1 Stopnja eskalacije E0 – standardni postopek

V standardnem postopku naročnik preveri dostave po pogodbi z običajno dinamiko, v kolikor obstajajo odstopanja od zahtev.

Oddelek kakovosti lahko od dobavitelja zahteva poseben pregled, na primer s poročilom o preskusu za posamezne pošiljke, npr. naslednje tri pošiljke 100% kontrola.

8.2 Stopnja eskalacije E1 – poostreni postopek

Če se težave s kakovostjo ali logistiko ali nabavo, ki jih povzroči dobavitelj večajo (ponavljajoče se reklamacije, resnost značilnosti napake, število reklamacij, zamujanje dobav, neodzivnost...), lahko naročnik dobavitelju poviša zahteve po pregledu blaga. Ta ukrep se lahko uporabi tudi v primeru ponavljajočih se napak in še posebej resnih napak.

Naročnik poviša stopnjo v E1 in uradno obvesti vodstvo dobavitelja.

Če zaradi ustreznih korektivnih ukrepov dobavitelj v obdobju, ki ga določi stranka (v štirih tednih, 20 delovnih dneh), ni povzročil nadaljnjih pritožb, mora naročnik s poročilom o stanju zmanjšati stopnjo eskalacije iz E1 na E0.

8.3 Stopnja eskalacije E2 - opozorilo

Če dobavitelj v stopnji eskalacije E1 povzroča nadaljnje probleme se stopnja eskalacije poviša na E2.

Naročnik poviša stopnjo eskalacije v E2 in uradno obvesti vodstvo dobavitelja.

Naročnik si pridržuje pravico do uporabe zunanje podpore na račun dobavitelja. Dobavitelj podpira naročnika pri opravljanju revizij postopka, da ugotovi status določenih ukrepov.

V primeru izjemno kritičnih napak se stopnja eskalacije E2 lahko uvede tudi brez predhodne razvrstitve v E1.

Če zaradi ustreznih korektivnih ukrepov dobavitelj v daljšem časovnem obdobju, ki ga določi stranka (v 4 tednih, 20 delovnih dneh), ni povzročil nobenih nadaljnjih pritožb, bo naročnik z uradnim poročilom o stanju zmanjšal stopnjo eskalacije iz E2 na E0.

8.4 Stopnja eskalacije E3 -novi projekti na čakanju - New Business on Hold (NBH)

V kolikor aktivnosti ne vodijo k znatnemu izboljšanju kakovosti ali dobavnih rokov ali ustrezne odzivnosti je trajanje stopnje eskalacije E2 predolgo, se dobavitelj s strani naročnika začasno blokira za naročila novih projektov.

Status "New Business on Hold« se v skladu z zahtevami za certificiranje poroča ustrezni certifikacijski organizaciji dobavitelja.

Drugi razlogi za dodelitev statusa »New Business on Hold« so:

- Certificiranje sistema vodenja kakovosti je poteklo pred več kot šestimi meseci,
- Pomanjkanje sodelovanja med dobaviteljem in potrebnimi korektivnimi ukrepi,
- Nezdostna zanesljivost oskrbe,
- Ocenjevanje dobaviteljev (D).

Naročnik si pridržuje pravico do uporabe zunanje podpore na račun dobavitelja. Dobavitelj podpira naročnika pri izvajanju presoj procesov.

8.5 Stopnja eskalacije E4 - izločitev

Če kljub podpori naročnika ni doseženo pomembno izboljšanje kakovosti, logistike, nabave ali če niso izpolnjeni predpisani pogoji, je dobavitelj trajno izločen iz novih projektov in izvede se čimprejšnja zamenjava dobavitelja. Izločen je tudi iz liste odobrenih dobaviteljev.

8.6 Dostava pod nadzorom (nivo 1)

Nadzorovani nivo 1 pomeni, da mora dobavitelj poleg običajnega pregleda opraviti še 100-odstotni pregled značilnosti (specifične za proizvode), ki jih določi naročnik pred vsako dostavo.

Preskušane proizvode je treba posebej označiti, tako kot tudi embalažo. Narava in vsebina oznake se dogovori z naročnikom.

8.7 Dostava pod nadzorom (nivo 2)

Nadzorovani nivo 2 pomeni, da poleg običajnega obsega kontrole dobavitelju pred vsakim oddajanjem stranki pomaga zunanji ponudnik storitev.

Naročilo mora opraviti dobavitelj.

Dobavitelj mora ustvariti navodila za kontrolo zunanjih ponudnikov storitev, ki jih mora naročnik predhodno odobriti. Preskušane proizvode je treba posebej označiti, kot tudi embalažo. Narava in vsebina oznake se dogovori z naročnikom.

9 Presoje

Dobavitelj je dolžan izvajati redne (vsaj 1x letno) oz. v primeru težav še dodatne izredne presoje izdelkov in storitev ter procesa (običajno po VDA 6.5 in VDA 6.3 oz. po vnaprejšnjem dogovoru z naročnikom), da zagotovi nenehno izboljševanje proizvodnega procesa.

Naročnik, naročnikov kupec ali tretja stranka določena s strani naročnika ima pravico izvajanja presoj pri dobavitelju oz. njihovem poddobavitelju z namenom ugotavljanja učinkovitosti sistema vodenja kakovosti in nenehnega izboljševanja (presoja sistema, procesa, proizvoda). Naročnik spoštuje omejitve pri dobavitelju zaradi varovanja industrijske lastnine.

Izvedba presoj pri dobavitelju bo vnaprej dogovorjena z dobaviteljem, informacije so obravnavane kot zaupne. V primeru nepričakovanih večjih napak ali okvar si naročnik pridržuje pravico takojšnjega obiska pri dobavitelju in vpogleda v obvladovanje procesa.

Rezultati presoj bodo uporabljeni za odločitve v zvezi izbire dobavitelja in določitev potrebnih ukrepov za izboljšanje.

V primeru ponovljivih izrednih presoj, ki so sestavni del eskalacije, si naročnik pridržuje pravico za povrnitev nastalih stroškov s strani presojanega dobavitelja.

Dobavitelj je po prejemu poročila presoje dolžan v dogovorjenih rokih izvesti ustrezne ukrepe za ugotovljene neskladnosti.

10 Rekvalifikacije in potrdila

Dobavitelj je dolžan izvajati rekvalifikacijske teste na vseh karakteristikah izdelka in storitve, kot je bilo to zahtevano ob potrditvi PPAP.

Izdelki in storitve	Definicija	Zahteve po rekvalifikaciji
Material (surovine)	Pločvine (koluti, plošče...)	- Certificati (rezultati analiz) v skladu z EN10204 - 3.1 za vsako dobavo
Dokupni material (drobni material za varjenje, vtiskovanje...)	Standardni material	- Na zahtevo pošiljanje certifikata material (rezultati analiz) v skladu z EN10204 - 3.1
	Nestandardni material	- Rekvalifikacija: 1x letno
Kompleksni elementi	Element narejen po specifikacijah načrta	- Rekvalifikacija: 1x letno

	Priročnik kakovosti za dobavitelje	NZD-87, Izdaja 5
		Datum: 03.12.2021
		Stran: 13/14

Kooperacije	površinska zaščita, obdelava površin, termična obdelava	- Rekvalifikacija: Na zahtevo - Pošiljanje certifikata o skladnosti ob vsaki dobavi.
Kooperacija	plastificiranje	- Rekvalifikacija: 1x letno

Dobavitelj je dokazila o izvedeni rekvalifikaciji dolžan poslati brezplačno k naročniku v roku 48 ur od prejete zahteve.

11 Obvladovanje dokumentacije

Dobavitelj je dolžan izvajati podrobne zapise o izvajanju svojih ukrepov za obvladovanje kakovosti, vključno z dokumentacijo začetnih vzorcev, usposabljanj, rekvalifikacij in tudi fizičnih začetnih vzorcev ter celotne dokumentacije, ki je vezana na posebne karakteristike. Prav tako je dobavitelj dolžan hraniti dokumentacijo min. 15 let po koncu proizvodnje (EOP). Dobavitelj je pri obvladovanju dokumentacije dolžan spoštovati zadnji veljavni VDA standard ter specifične zahteve naročnika.

V primeru potrebe, bo dobavitelj odobril naročniku dostop in podporo pri analizi dokumentacije in vzorcev, ter izročil zahtevane vzorce in dokumentacijo.

Dobavitelj je dolžan predstaviti zahtevano dokumentacijo in vzorce max. v 24 urah od zahteve. To še posebej velja za lastnosti izdelkov in storitev, za katere se zahteva dokaz statistične sposobnosti procesa.

Dobavitelj je dolžan skrbeti in usklajevati z naročnikom funkcionalno vodenje projektov v fazi načrtovanja izdelkov in storitev, procesov in drugih obsežnih nalog, skladno z zadnjim veljavnim standardom VDA ali ustrezno alternativo.

12 Izpolnjevanje naročil

V primeru okvare in/ali motenj opreme, mora dobavitelj zagotoviti, da je razpoložljivost izdelkov in storitev za naročnika zagotovljena s sprejetjem ustreznih ukrepov (npr. hiter, pogodbeno zaščiten dostop do orodjarjev ali vzdrževanja opreme z ustreznimi proizvajalci in varnostnimi zalogami za izdelke in storitve). Da bi se izognili motnjam pri dobavah je dobavitelj dolžan vzpostaviti in vzdrževati ustrezen sistem vzdrževanja.

Potrebne zmogljivosti morajo biti preverjene s strani naročnika ali dobavitelja in dokazane v okviru projektne faze, ter morajo biti zagotovljene ob vsakem času. Dobavitelj je dolžan razviti plan obvladovanja izrednih razmer, ki bo zagotovil nemotene dobave naročniku.

Dobavitelj je dolžan na zahtevo naročnika predložiti dokazila o skladnosti izdelka ali storitev (meritve, certifikate...) glede na serijo proizvodnje.

	Priročnik kakovosti za dobavitelje	NZD-87, Izdaja 5
		Datum: 03.12.2021
		Stran: 14/14

13 Embaliranje in označevanje dobav

Skladiščenje izdelkov in storitev s strani dobavitelja mora potekati tako, da so dovolj zavarovani pred poškodbami ali spremembami lastnosti materiala zaradi okoljskih vplivov. Dobavitelj mora biti v vsakem trenutku sposoben ugotoviti, kateri izdelki so predmet potencialne težave pri naročniku ali naročnikovem kupcu. Skladno s to zahtevo si mora dobavitelj zagotoviti ustrezno označevanje in sledljivost izdelkov in storitev.

14 Delegirani materiali/dobavitelji

V primeru dobavitelja določenega s strani naročnikovega kupca ima lahko dobavitelj postavljene pogoje neposredno s strani naročnikovega kupca.

Smatra se, da je naročnikov kupec prenesel vse zahteve do dobavitelja in jih dobavitelj pozna ter sprejema. V tem primeru mora biti naročnik s strani dobavitelja obveščen o izvedbi in spoštovanju vseh pogojev.

V primeru, da dobavitelj naročnika ni obvestil o morebitnih dogovorih med dobaviteljem in naročnikovim kupcem je dobavitelj dolžan spoštovati točko 6 tega dokumenta.

Dobavitelj je dolžan naročniku kot subjektu, ki do naročnikovega kupca obvladuje dobaviteljsko verigo, posredovati kompletno dokumentacijo kakovosti, ki je bila dogovorjena in potrjena med delegiranim dobaviteljem in naročnikovim kupcem.